

Rutin för egenvård i förskola och skola

Figur 1 Två barn pekar på en datorskärm och ser glada ut.

Innehåll

Rutin för egenvård i förskola och skola.....	1
Inledning.....	2
Sekretess och samtycke.....	2
Vad är egenvård?	2
Ansvarig läkare	3
Egenvårdsplan.....	3
Egenvård i förskolan och skolan.....	3
Förskolans/skolans rutin för egenvård.....	4
Rektor.....	4
Personal	4
Vårdnadshavare.....	5
Barn/elev	5
Skolsköterska och skolläkare	5
Information och utbildning.....	6
Läkemedel.....	6
Förskolans och skolans egenvårdsblanketter	6
Avvikelseberättelse	7
Ansvar och försäkring	7
Länkar.....	7

Utarbetad 2022 av Medicinska elevhälsan Nyköpings kommun

Inledning

Egenvård är en hälso- och sjukvårdsinsats som en behandlande läkare bedömer att en person som inte har hälso- och sjukvårdsutbildning kan utföra.

Barn och elever kan ha behov av att hälso- och sjukvårdsinsatser utförs under sin vistelse i förskolan eller skolan och kallas då för egenvård.

Ansvarig läkare eller annan legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal bedömer vilken egenvård som kan utföras i förskolan eller skolan. I rutinen används fortsättningsvis enbart begreppet ansvarig läkare

Ansvarig läkare utfärdar en egenvårdsplan vid nyinsjuknande eller vid planerat återbesök för de barn och elever som inte har en egenvårdsplan, Egenvårdsplanen uppdateras vid behov. Läkarens egenvårdsplan utgör underlag när vårdnadshavare och skolan fyller i skolans egenvårdsblankett.

Förskolan och skolan har ansvar för att barn och elev får hjälp och stöd med sin egenvård. Tillsynsansvar för barnen, enligt 6 kap 2 § föräldrabalken övergår till förskolan/skolan den tid barnet vistas där.

Rutin för egenvård i förskola och skola har utarbetats i syfte för att tydliggöra ansvar och bidra till kvalitet och trygghet för berörda barn, elever och personal som utför egenvårdsinsatser,

Sekretess och samtycke

Hälso- och sjukvårdspersonal omfattas av den högsta formen av sekretess. Enligt Offentlighets- och sekretesslagen SFS 2009:400 kan hälsouppgifter som gäller ett enskilt barn eller elev endast överföras till förskola/skola efter samtycke från vårdnadshavare eller myndig elev.

Vad är egenvård?

Enligt Socialstyrelsen är egenvård en hälso- och sjukvårdsåtgärd som legitimerad yrkesutövare inom hälso- och sjukvården bedömt att en patient själv kan utföra. Bedömning om en hälso- och sjukvårdsåtgärd kan utföras som egenvård regleras i Socialstyrelsens föreskrifter bedömning om en hälso- och

sjukvårdsåtgärd kan utföras som egenvård SOSFS 209:6. Egenvård omfattas inte av hälso- och sjukvårdslagen.

Ansvarig läkare

Ansvarig läkare bedömer om en hälso- och sjukvårdsuppgift kan utföras som egenvård och bedömer vilka egenvårdsinsatser som kan utföras i förskola/skola, analyserar risker, samråder och planerar, förnyar bedömningar om förutsättningar förändrats samt fastställer rutiner för samarbete med förskola och skola. Ansvarig läkare bedömer också behov av utbildning för förskole- och skolpersonal samt erbjuder utbildning vid behov.

Egenvårdsplan

Ansvarig läkare utfärdar en egenvårdsplan då barn eller ungdom är i behov att personal bistår med hjälp för att genomföra egenvård i förskola/skola. Egenvårdsplan ska även upprättas då egenvårdsinsatser enbart utförs vid behov tex. vid administrering av läkemedel.

Egenvård i förskolan och skolan

Barn och elever kan under sin vistelse i förskolan/skolan ha behov av egenvård. En del barn/elever har behov av tillfälliga insatser medan andra har behov av kontinuerlig egenvård.

Förskolan/skolan har ansvar för att hjälpa barn och elever med sin egenvård genom det tillsynsansvar som ligger på skolan. Vårdnadshavare kan överlåta egenvårdsuppdraget till personal på skolan under den tid som barnet/eleven vistas i förskolan/skolan.

Egenvårdsinsatser kan utföras av personal efter att vårdnadshavarna informerat och instruerat den personal som ska utföra egenvården. Exempel på uppgifter kan vara att testa blodsocker, injicera insulin, administrera läkemedel och sondmatning.

Tillfällig administrering tex antibiotikabehandling bör i möjligaste mån utföras i hemmet.

Skolan eller hälso- och sjukvården inhämtar samtycke från vårdnadshavare till informationsutbyte mellan förskolan/skolan och ansvarig läkare eller annan hälso- och sjukvårdspersonal i egenvårdsfrågor vid behov.

Utarbetad 2022 av Medicinska elevhälsan Nyköpings kommun

Förskolans/skolans rutin för egenvård

Rektor ansvarar för att förskolan/skolan har en rutin för egenvård. Rutinen inkluderar egenvårdsinsatser också under elevens vistelser i fritidsverksamhet.

Förskolans/skolans rutin bör omfatta

- Identifiera barn/elever i behov av egenvård vid läsårsstart
- Informera vårdnadshavare om rutin för egenvård
- Informera personal om kommunens och förskolan/skolans rutin för egenvård
- Rutin för förvaring av läkemedel
- Fokus på särskilda tillfällen tex utflykter, friluftsdagar, prao, skolavslutning, sammanslagning av förskolor/fritidsverksamhet sommartid
- Hantering av egenvårdsblankett enligt förskolans/skolans rutin och division utbildnings dokumentationshanteringsplan
- Sammanställning och utvärdering efter avslutat läsår.

Rektor

Rektor ansvarar för att barn/elev får hjälp och stöd med sin egenvård och att förskolan/skolan har en rutin för egenvård. Om rektor bedömer att skolan inte kan utföra ett barns/elevs egenvård på ett säkert sätt ansvarar rektor för dialog med vårdnadshavare och ansvarig läkare. Vid tillbud eller negativ händelse fyller rektor tillsammans med personal i blankett Avvikelse rapport vid egenvård.

Personal

Personal och vårdnadshavare fyller tillsammans i en egenvårdblankett. Personal utför egenvårdsinsatser efter att vårdnadshavare informerat och instruerat berörd personal. All personal som ska utföra egenvårdsinsatser ska få information/instruktioner från vårdnadshavare. Personal som åtar sig att utföra egenvårdsinsatser gör det i tjänsten i samråd med rektor. Vid tillbud eller negativ händelse informeras rektor omedelbart.

Vårdnadshavare

Vårdnadshavare fyller tillsammans med personal i barnets/elevens egenvårdsblankett. Vårdnadshavaren överlåter egenvårdsinsatser till personal enligt barnets/elevens egenvårdsplan/läkarintyg samt informerar och lämnar egenvårdsplanen till personal/rektor. Vårdnadshavaren informerar och instruerar personal som ska utföra egenvården. Vårdnadshavarna ska beskriva sitt barns behov av hjälp, stöd och delaktighet i sin egenvård som dokumenteras på egenvårdsblanketten samt ansvarar för att hålla egenvårdsblankett, egenvårdsplan, material och läkemedel uppdaterade.

Barn/elev

Barn/elev kan när vårdnadshavare bedömer det lämpligt vara delaktiga i sin egenvård med hjälp av personal. Utifrån ålder och mognad kan elev själv ansvara för sin egenvård.

Skolsköterska och skolläkare

Skolsköterskan bidrar med medicinsk kompetens i upprättandet av skolans rutin för egenvård och kan bistå i enskilda egenvårdsärenden. Elevhälsans medicinska insatser ansvarar inte för egenvård i skolan.

Skolsköterskan och vid behov skolläkaren kan exempelvis

- Bidra med kompetens vid upprättande av skolans rutin för egenvård
- Bidra med kompetens i enskilda egenvårdsärenden och i allmänna egenvårdsfrågor
- Bistå rektor, personal, vårdnadshavare/elev vid upprättande av egenvårdsblankett
- Bistå med kontakt med ansvarig läkare i enskilt ärende efter samtycke från vårdnadshavare/äldre elev
- Bistå rektor och vårdnadshavare/elev vid behov av utbildningsinsatser från regionen
- Bistå med kompetens i hantering av läkemedel
- Bistå rektor i händelserapportering, kartlägga och analysera händelsen.
- Utvärdera skolans egenvårdsarbete tillsammans med rektor/EHT

- Delta i samverkans- och överlämningsmöte vid ex diabetes, risk för allvarlig allergisk reaktion och andra tillstånd som kan medföra allvarlig händelse och livsfara.

Information och utbildning

Egenvårdsinsatser kan utföras efter att vårdnadshavare informerat och instruerat personal, samtlig personal som ska utföra egenvård skall få information tex fritidspersonal, idrottslärare. Behov av riktad utbildning bedöms av behandlande läkare i samråd med rektor.

Läkemedel

Läkemedel ska förvaras säkert och tillgänglig för berörd personal. Elev som själv svarar för sin egenvård ansvarar för förvaring av läkemedel. Vårdnadshavare ansvarar för att skolans har tillgång till läkemedel, material och för att utgångsdatum inte är passerat samt att läkemedlen är märkta med namn, personnummer och dosering

Förskolans och skolans egenvårdsblanketter

Barnets/elevens egenvårdsplan som behandlande läkare/legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal utfärdar, utgör underlag när skolans egenvårdsblankett fylls i. Skolan ska fylla i en egenvårdsblankett när en personal utför egenvårdsinsatser eller kan behöva utföra egenvård. Blanketten ska förnyas eller uppdateras inför nytt läsår samt vid byte av förskola/skola.

Minde ändringar kan införas på blanketten som då ska dateras och signeras av vårdnadshavare.

Blankett Avvikelse rapport vid egenvård ska fyllas i vid tillbud och negativ händelse. Kopia bör skickas till ansvarig läkare/verksamhetschef inom regionen. Händelserapporter utgör underlag för förbättringsarbete avseende skolans egenvårdsarbete.

Elevens egenvårdsplan och skolans blanketter hanteras enligt skolans rutin och division utbildnings dokumentationshanteringsplan.

Avvikelse­rapportering

Avvikelse­er utförs via Avvikelse­rapport vid egenvård och syftar till att identifiera risker och förhindra nya tillbud och negativa händelser. Ett exempel på negativ händelse är utebliven egenvårdsinsats.

Rektor

- Informerar vårdnadshavare
- Fyller i blankett Avvikelse­rapport vid egenvård tillsammans med berörd personal
- Säkerställer att elevens egenvårdsblankett är uppdaterad

Ansvar och försäkring

Ansvar för skada vid egenvård bedöms enligt allmänna skadestånds- och straffrättsliga principer. Om man från skolpersonalens sida utför egenvårdsåtgärder och en skada uppstår på grund av slarv eller misstag kan ersättningsansvar komma i fråga. Huvudregeln är att skada ska ersättas av arbetsgivaren.

Länkar

[Ansvar i skolfrågor - Skolverket](#)

[Senaste version av SOSFS 2009:6 Socialstyrelsens föreskrifter om bedömningen av om en hälso- och sjukvårdsåtgärd kan utföras som egenvård - Socialstyrelsen](#)

[Egenvård - Patientsäkerhet \(socialstyrelsen.se\)](#)

[Socialstyrelsens föreskrifter om bedömningen av egenvård - Meddelandeblad](#)

[Egenvård - Samverkanswebben \(regionsormland.se\)](#)